

KONVENCIJA BROJ 114

O ODREDBAMA UGOVORA O ZAPOSLENJU RIBARA, 1959. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala 3. juna 1959. god. na svom četrdeset trećem zasjedanju, budući da je odlučila da usvoji izvjesne prijedloge koji se odnose na odredbe ugovora o zaposlenju ribara, pitanje koje je sačinjavalo petu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Međunarodne konvencije, usvaja dana 19. juna 1959. god. sljedeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o odredbama ugovora o zaposlenju ribara, 1959. god.:

Član 1.

1. U smislu ove konvencije, izraz „ribarski brod“ odnosi se na sve brodove i lađe koji su registrovani ili imaju potrebnu dokumentaciju, u privatnom ili javnom vlasništvu, a koji vrše pomorski ribolov u slanim vodama.

2. Javni organ vlasti može izuzeti od primjene odredaba ove konvencije neke ribarske brodove čiji će se tip i tonaža odrediti nakon konsultovanja sa zainteresovanim organizacijama vlasnika ribarskih brodova i ribara, ako postoje.

3. Javni organ vlasti može, ukoliko smatra da su pitanja koja su predmet ove konvencije regulisana na zadovoljavajući način kolektivnim ugovorima između organizacija vlasnika ribarskih brodova ili vlasnika ribarskih brodova s jedne strane, i organizacije ribara, s druge strane, izuzeti takva pitanja iz odredaba konvencije u pogledu pojedinačnih ugovora vlasnika brodova i ribara na koje se primjenjuje kolektivni ugovor.

Član 2.

U smislu ove konvencije, izraz „ribar“ odnosi se svako lice zaposleno ili primljeno na posao u bilo kom svojstvu na ribarski brod i koje je unijeto u registar (spisak) posade, izuzev pilota, pitomaca i učenika koji su oni vezani naročitim ugovorom, posade ratne mornarice i drugih lica koja su u stalnoj službi države.

Član 3.

1. Ugovor o zaposlenju potpisuju vlasnik ribarskog broda ili njegov ovlašćeni predstavnik i ribar. Ribaru ili njegovom savjetniku treba omogućiti da prouči ugovor o radu prije njegovog potpisivanja.

2. Uslove pod kojima ribar potpisuje ugovor treba da odredi nacionalno zakonodavstvo tako da se obezbijedi kontrola nadležne javne vlasti.

3. Prethodne odredbe koje se odnose na potpisivanje ugovora smatraće se ispunjenim ako je javni organ vlasti utvrdio da su odredbe ugovora pismeno potvrdili i vlasnik ribarskog broda ili njegov ovlašćeni predstavnik i ribar.

4. Nacionalno zakonodavstvo treba donijeti adekvatne odredbe kojima bi se garantovalo da je ribar razumio ugovor.

5. Ugovor ne smije da sadrži nikakvu odredbu koja bi bila protivna nacionalnom zakonodavstvu.

6. Nacionalno zakonodavstvo treba propisati sve ostale formalnosti i garancije koje se odnose na zaključenje ugovora koje mogu biti potrebne za zaštitu interesa vlasnika ribarskog broda i ribara.

Član 4.

1. Trebaju biti preduzete adekvatne mjere, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, kojima bi se osiguralo da ugovor o zaposlenju ne sadrži nikakvu stipulaciju prema kojoj bi se stranke unaprijed sporazumjele o odstupanjima od uobičajenih pravila iz sudske nadležnosti.
2. Ova se odredba ne smije tumačiti na način da isključuje pribjegavanje arbitraži.

Član 5.

Javni organ vlasti treba vršiti ili propisati način na koji se vrši registracija zaposlenja svakog ribara. Na kraju svakog putovanja ili ekspedicije, ribar će dobiti zabilješku o službi na brodu, ili će se takva služba upisati u njegovu radnu knjižicu.

Član 6.

1. Ugovor o zaposlenju može da bude zaključen na određeno vrijeme ili za jedno putovanje, ili, ako to dozvoljava nacionalno zakonodavstvo, na neodređeno vrijeme.
2. U ugovoru o zaposlenju jasno trebaju biti navedena prava i obaveze svake ugovorne strane.
3. On treba da sadrži sljedeće pojedinosti, osim u slučaju da je jedna ili više ovih pojedinosti nepotrebna, ili ako je to na neki drugi način uređeno nacionalnim zakonodavstvom:
 - a) ime i prezime ribara, datum rođenja ili dob, kao i mjesto rođenja;
 - b) mjesto i datum zaključenja ugovora;
 - c) naziv ribarskog broda ili brodova na kojem ili na kojima se ribar obavezuje da će služiti;
 - d) putovanje ili putovanja koja će se preduzeti, ukoliko su određena u momentu zaključivanja ugovora;
 - e) službu koju treba da obavlja ribar;
 - f) ako je moguće, mjesto i datum kada se ribar treba prijaviti na brod kako bi počeo službu;
 - g) životne namirnice koje se daju ribaru, ukoliko nacionalnim zakonodavstvom nije predviđen alternativni sistem;
 - h) visinu plate ribara, ili ako je on plaćen po učinku, način i osnov za obračun postotka njegovog učinka, i ako se obračun vrši na kombinovanoj osnovi, iznos plate, postotak učinka i osnov po kojemu je ovaj obračunat, kao i minimalnu platu koja bi mogla biti zaključena;
 - i) prestanak ugovora i uslovi pod kojima dolazi do toga, ako je:
 - (I) zaključen na određeno vrijeme, sa datumom isteka ugovora;
 - (II) zaključen za jedno putovanje, sa označenim odredištem i koliko vremena treba proći nakon pristajanja u luku da bi se ribar ooslobodio obaveza;
 - (III) zaključen na neodređeno vrijeme, uslove pod kojima svaka ugovorna strana može da prekine ugovor, kao i otkazni rok, s tim da on ne može biti kraći za vlasnika ribarskog broda od onoga za ribara;
 - j) sve druge podatke koje bi nacionalno zakonodavstvo moglo da traži.

Član 7.

Ako nacionalno zakonodavstvo predvidi da se na brodu vodi registar posade, ugovor o zaposlenju će biti zabilježen u ili priložen ovom registru.

Član 8.

Da bi se zadovoljila potreba da ribar shvati prirodu i obim svojih prava i obaveza, javni organ vlasti treba da odredi mjere koje treba preduzeti kako bi se ribar mogao tačno obavijestiti na brodu o uslovima svog zaposlenja.

Član 9.

Ugovor o zaposlenju za jedno putovanje, zaključen na određeno ili neodređeno vrijeme, biće valjano raskinut:

- a) obostranim pristankom ugovornih strana;
- b) smrću ribara;
- c) gubitkom ili potpunom neplovnošću ribarskog broda;
- d) u svakom drugom slučaju koji je predviđen nacionalnim zakonodavstvom.

Član 10.

Nacionalno zakonodavstvo, kolektivni ili pojedinačni ugovori treba da odrede okolnosti pod kojima brodovlasnik ili poslodavac imaju pravo da odmah otpuste ribara.

Član 11.

Nacionalno zakonodavstvo, kolektivni ili pojedinačni ugovori treba da odrede i okolnosti u kojima ribar ima pravo da zahtijeva trenutni prekid ugovora.

Član 12.

Ukoliko nije drugačije određeno, nacionalno zakonodavstvo treba obezbjediti primjenu odredaba ove konvencije.

Član 13.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 14.

1. Konvencija je obavezna samo za one države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Ova konvencija stupa na snagu 12 mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Poslije toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku državu članicu, 12 mjeseci od datuma registrovanja njene ratifikacije.

Član 15.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može je, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu ne koristi pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga moći će da se otkáže po isteku svakog desetogodišnjeg perioda, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 16.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obavijestiće sve članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje će mu dostaviti članice Organizacije.

2. Obavještavajući članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu bude dostavljena, Generalni direktor skreneće pažnju svim članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ove konvencije.

Član 17.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada saopštava generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve podatke o svim ratifikacijama i otkazima koje je registrovao u skladu sa prethodnim članovima.

Član 18.

Kad god to smatra nužnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosi Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i razmatra da li je potrebno na dnevni red konferencije staviti pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 19.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija potpuno ili djelimično revidira i ako novom konvencijom nije drukčije predviđeno:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija, samim tim, bez obzira na odredbe člana 17. povlači trenutni otkaz ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) onog dana kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena državama članicama za ratifikaciju.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one države članice koje su je ratifikovale, a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 20.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku su jednako punovažni.